

VIATA DE LICEU

se traieste o singura data!

CE ESTE FILOSOFIA?

filos=iubire

sophie=intelepciune, cunoastere

-dupa marii filosofi antici presocrati, adica THALES, ARHIMEDE, PITAGORA, HERACLIT SI PARMENIDES, care afirma ca lumea nu se misca ca totul este numai o iluzie, HERACLIT care combatea afirmatia lui si considera ca totul este in continua miscare, situand in centrul existentei focul ca sursa principala de cunoastere.

- filosofia este o conceptie despre lume si despre viata care ne prezinta:

- lumea , univers, natura, societate
- relatia omului cu divinitatea, transcendente
- etica, morala, bine-rau
- problema cunoasterii
- sensul vietii omului.
- filosofia ne da satisfactie de sine si nu satisfactie utilitara.
- recurge la anticipari si la cercetari fara sfarsit.

- filosoful este persoana capabila de contemplare cu privire la viata si la misterele acesteia.

- are cunostiinte generale nu se incurca in detalii
- poate formula pareri in cuvinte clar si le poate explica potrivit
- are rol de educator
- poate sa cunoasca lucruri grele pentru omul de rand.

CICERO -filosofia este contemplare

EPICETET (filosof grec al sec al II-lea): - filosoful trebuie sa taca si sa cugete cat mai mult pentru nu spune superficialitati, dar si pentru a fi modest, pentru a nu epata.

-filosoful trebuie sa demonstreze prin fapte dreptatea si nu prin vorbe.

-expresia filosofului este FAPTA.

NAE IONESCU filosofia este un act de traire personal si subiectiv care nu reflecta lumea obiectiv, filosofia nu este o stiinta, este subiectiva.

ARISTOTEL -filosofia este stiinta primelor principii.

EMIL CIORAN- filosofia nu este de niciun folos. „Este refugiul tuturor ratatilor care se tem de viata”. Universul nu se discuta ci se exprima in arta, pictura ori filosofia ildiscuta.
- toti filosofii au sfarsit rau.

CUM APARE FILOSOFIA?

KARL JASPERS il parafrazeaza pe **PLATON** spunand ca la originea filosofiei sta **uimirea**.
-”**Filosofia este o trezire din starea de dependenta fata de nevoile vietii**”

-diferenta dintre filosofie si stiinta:

-teoria **ARIEI** si **ZARII**

-**ARIA** filosofiei este intregul existentei **LUMEA**, iar **ZAREA** metoda de rezolvare a problemelor impuse de aceasta este indeterminata.

-**ARIA** stiintei este bine cunoscuta este domeniul pe care il studiaza si **ZAREA** este determinata, stabilita.

-ideile propuse de filosofie sunt

- 1.conceptul de existenta
- 2.conceptul de devenire
- 3, substanta, esenta.

-in filosofie spiritul este intr-o continua cunoastere pe cand in stiinta oamenii sunt ingraditi de solutii fixe.

EPICUR: „filosofia nu se potriveste oricarei varste deoarece la tinerete invatam de la ceilalti, iar abia la batranete filosofand ne retrim viata si ii ajutam pe cei din jur”

DIALOGUL GEORGIIAS-PLATON- filosofia este potrivita numai pentru tineri pentru ca ii educa si le clarifica idealurile.

-batranii nu mai trebuie sa filosofeze ci direct sa treaca lafapte

MIRCEA FLORIAN- e o sfortare spre lumina, o nevoie de claritate si de a ne apara de o moarte spirituala.

-este o lupta intre spirit si grijile cotidiene, este necesara pentru sanatatea sufletului.

MITUL PESTERII **(de Platon)**

Este povestea antagonismului dintre recunoastere si ignoranta, adevar si eroare. Cunoasterea incepe prin simturi, dar ele nu ne aduc informatii corecte si complete sau opinii. Adevarurile preluate de la simturi nu sunt o virtute.

Focul reprezinta lumea parerilor false, lumea prejudecatilor, pestera reprezinta ignoranta, lumea solara reprezinta recunoasterea iar soarele este simbol al adevarului absolut, al ratiunii al contemplarii.

Drumul din pestera spre lumea solara este procesul educatiei care este adesea presarat cu greutati. Efortul de a ii educa pe ignoranti este adesea esuat, iar Platon se intreaba daca el nu este zadarnic. Raspunsul pe care il dam este ca merita sa facem efortul pentru ca numai asa oamenii vor deveni mai buni. Menirea filosofiei este de a ii educa pe oameni adica „suisul sufletului catre locul

inteligibilului”.

GENURI DE FILOSOFIE

1. FILOSOFIA SPECULATIVA (PLATON)

- se bazeaza pe cunoasterea prin intuitie cautand continuturi care depasesc experiente fixe, cauta absolutul, pe DUMNEZEU.
- cercetarea este rationala, respinge adevarul cunoasterii senzoriale.
- MITUL LUI EYEN este prima dovada data de Platon cu privire la cazul soldatului EYEN care inviat din morti relateaza tot ce s-a intamplat pe campul de lupta. Proba adusa de Platon ca sufletul este nemuritor este suportul teoriei sale speculative.

2. FILOSOFIA CRITICA (KANT)

- are ca obiect limitele cunoasterii umane.
- Emanuel Kant arata ca omul nu poate cunoaste rational lumea deoarece mintea lui contine 2 forme de cunoastere innascute si acelea sunt TIMPUL si SPATIUL. Rezulta ca percepem lumea in 3 dimensiuni spatiale LUNGIME, LATIME, INALTIME si 1 TEMPORALA. In realitate s-ar putea ca universul sa aibe mai multe dimensiuni dar noi nu le putem percepe, nu cunoastem lumea cu adevarat. Conceptia lui Kant se numeste AGNOSTICISM si inseamna FARA CUNOASTERE.

3.FILOSOFIA HERMENIEUTICA (NIETZSCHE)

- interpretarea unui lucru din mai multe perspective
- mii de ani s a crezut in valorile morale de bine, adevar si frumos dar in realitate sunt niste iluzii ale noastre deoarece noi interpretam lumea conform acestor iluzii. Fiecare epoca da binelui si frumosului alte intelesuri.

4. FILOSOFIA POZITIVISTA

PLATON -la nivelul ideilor exista un prototip perfect pt lucruri si pentru idei. Sufletul nemuritor contempla aceste idei inainte de nastere si le stie la trecerea sufletului in corp, care uita lumea ideilor dar isi aminteste de ele atunci cand in aceasta viata materiala intalneste lucruri bune si frumoase.

AUGUSTE COMPTE -filosofia a evoluat odata cu cultura prin 3 etape:

- 1.ETAPA TEOLOGICA oamenii isi explicau lumea cu ajutorul divinitatii.
- 2.ETAPA METAFIZICA in care isi explicau lumea prin idei, principii
- 3.ETAPA POZITIVA in care isi explicau lumea prin stiinta si cauzalitate.

VIATA DE LICEU

se traieste o singura data!

EGALITATEA

-intr-o lume in care oamenii au libertati similare si ar trebui sa fie egali intotdeauna realitatea a fost alta, a unei societati bazate pe DISCRIMINARE si structurata pe o IERARHIE SOCIALA.

-in epoca moderna apare clasa de mijloc care incepe sa aiba indoilei cu privire la privilegiile celor de sus.

-intrebarile vizau de ce au drept de conducere oamenii nemerituosi iar cei merituosi sa fie persecutati etnic, religios. Rezulta ideea LIBERTATII NATURALE de la nastere iar privilegiile nu sunt justificate.

-in numele egalitatii s-au rasturnat monarhiile aparand ideea democratiei.

-egalitatea intre oameni este cea mai dificila idee sociala: pentru ca oamenii nu sunt complet egali in ceea ce priveste inzestrarea individuala posibilitatile materiale, pozitia sociala.

-chiar daca ei sunt inegali trebuie sa fie tratati in mod egal.

-cea mai dificila problema politica este egalitatea si pana unde poate intervenii statul pentru a face egalitate.

Exista mai multe tipuri de egalitate:

1.EGALITATEA JURIDICA trebuie recunoscuta fara sa conteze averea.

2.EGALITATEA POLITICA

3.EGALITATEA IN FATA LEGII e realizabila .

4.EGALITATEA ECONOMICA singura problema sinuoasa in filosofie si politica este egalitatea economica intrucat intotdeauna vor fi oameni saraci si bogati.

Stanga contemporana considera ca si criteriu egal meritul in timp ce stanga traditionala considera ca e nevoie de o revolutie pt a se putea schimba toti oamenii in persoane egale.

Argumente de tip comunist si egalitarist le a adus GARCCHUS BABEUF :

-pamantul apartine tuturor

-tot ce acapareaza un individ peste nevoile sale firesti este un furt social

-societatea trebuie sa dea fiecaruia strictul necesar si nimic mai mult.

Astazi conceptul dreptatii este EGALITATEA DE SANSE sustinuta de FR. HAYEK si ROBERT NOZICK

FR. HAYEK

- Intr-o societate este firesc sa dai fiecarui individ nu egalitate economica(a ii egaliza in saracie) ci trebuie sa ofere o baza de pornire egala pentru toti adica dreptul la invatatura, drept la educatie si asistenta medicala.
- Sansele saracilor sunt mult mai reduse decat ale bogatilor dar intr-o societate democratica este posibil in functie de individ ca si sarac fiind sa ajunga sus.

ROBERT NOZICK

-Compara egalitatea sanselor cu o cursa cu obstacole unde la inceput toti pornesc de pe pozitii egale insa unii sunt mai puternici mai ambitiosi, rezulta ca fiecare om isi valorifica singur sansa in mod unic. Statul trebuie sa asigure doar egalitatea la start ce face fiecare cu sansa lui e o problema individuala.

ADVERSARIII EGALITARISMULUI:

- sustin ca nicio societate nu are resurse ca sa asigure egalitatea in bogatia tuturor si sa compenseze inegalitatile.
- Daca statul ar imparti egalitate si bogatie atunci el nu ar mai fi impartial, afectand prin impozite sporite pe cei bogati
- nu toti oamenii saraci merita sa fie ajutati
- amestecul statului rapeste libertatea indivizilor is descurajeaza concurenta.

DREPTATEA

1.DREPTATEA JURIDICA SAU PROCEDURALA

-este drept tot ceea ce respect legea insa legile sunt facute de oameni si pot fi imperfecte.

2.DREPTATEA SOCIALA

-pune sub semnul indoileii prima teorie, spunand ca daca ne-am lasa pe seama legilor pietei unii nemerituosi se vor imbogati iar altii merituosi vor saraci.

-statul ar trebui sa distribuie dreptatea in functie de lege.

ARISTOTEL in POLITICA “Dreptate si merit”

- “flautul performant trbuie sa se dea artistului cel mai bun nu nobilului celui mai bogat”
- in politica alaturi de virtutile nobletii, libertatii, averii se mai adauga doua merite JUSTITIA si VITEJIA.
- orice societate care se bazeaza pe alte virtuti decat acestea este nedreapta.
- exact cum artistului i se cuvine instrumentul performant si in politic i se cuvine dreptatea omului drept si virtuos.

MITUL LUI GYGES-PLATON -dialog intre Glaucon si Socrate

- trateaza problematica naturii omului
- generalizand povestea cu pastorul si inelul, Glaucon finalizeaza
- natura omului este profund nedreapta
- nimeni nu e drept de bunavoie ci silit
- toti cred ca e mult mai profitabila nedreptatea decat dreptatea.

F. HAYEK-dreptatea distributiva fiecaruia dupa merit este o ramasita a gandirii primitive.

Cand oamenii traiau in comun. Astazi e greu sa compari muncile intre ele si sa stabilesti meritele.

JOHN RAWLS -in orice societate avem inegalitati de rol unui om i se cere mai mult decat a altuia si de pozitii in ierarhie.

-rezulta un ansamblu de dreptati si nedreptati, de aceea el opteaza pentru un model de societate in care sa se accepte si unele inegalitati cu conditia ca toti sa castige.

MICHAEL WALZER- in orice societate sunt lucruri care asigura proprietarilor lor controlul .
(aur, bani, functie)

-rolul societatii nu e eliminarea inegalitatii ci tinerea sub control a celor avantajati sa nu acapareze toate celelalte bunuri.

KARL MARKS - toate societatile se bazeaza pe exploatare.

Clasele dominante in goana dupa profit si avere au exploatat clasele dominate fara a le plati dupa merit.

-bunul dominant este proprietatea asupra mijloacelor de productie.

- aceasta inegalitate economica sociala duce la tensiuni intre muncitori si bogati apoi la conflicte cum ar fi revolutia sociala,

- solutia lui Marks ar fi revolutia socialista in care se desfiinteaza proprietatea privata asupra mijloacelor de productie care devine a tuturor iar rasplata va fi dupa merit.

VIATA DE LICEU

se traieste o singura data!